

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1963



BRNO 1964

schaft zur Disposition /Sippengräberfelder?/.

Eine parallele systematische Grabung dieser Tieflandiedlung sowie des Gräberfeldes wird im Jahre 1964 durch eine grosse Flächenabdeckung fortgesetzt werden. Gewiss werden dadurch unsere Kenntnisse über den Velaticer Zeitabschnitt wesentlich ergänzt werden, die bei der Grabung des Komplexes umfriedeter und freier Siedlungen und des Gräberfeldes in Klentnice bei Mikulov gewonnen wurden.

Ukončení záchranného výzkumu velaticko-podolského pohřebiště

v Oblekovicích /okr. Znojmo/.

Jiří Říhový

Tab.17.

Prokopáním poslední části ohrožené plochy na sportovním hřišti v Oblekovicích u Znojma byl v roce 1963 ukončen záchranný výzkum velaticko-podolského zárového pohřebiště. Šesti výzkumnými sezonami bylo na ploše 1375m² získáno 106 zárových hrobů. Převážná jejich část patřila velatické kultuře, silně ovlivněné úzkými vztahy k milavečsko-knovízskému českému prostředí, a jen malá část přežívala do přechodného velaticko-podolského horizontu a starší podolské fáze.

Výzkum v roce 1963 zachytil jižní okraj pohřebiště; za uzavřenou skupinou hustěji nakupených hrobů jsme našli již jen tři ojedinělé hroby, vzdálené od sebe 7-9 m. Významnější postavení mezi nimi zaujímaly hroby číslo 103 a 104.

Hrob číslo 103 tvořila kamenná stavba zhruba čtvercovitého tvaru o délce strany asi 2m, orientované podle světových stran. Vlastní pohřeb s velkou amforovitou popelnicí byl uložen v menší jamce v severní části vnitřního prostoru tohoto čtverce. Zásyp okolo popelnice byl silně popelovitý, promíšen s dřevěnými uhlíčky, spálenými kůstkami, střepy různých nádob a zlomky bronzových předmětů /zřejmě zbytek pohřební hranice/. V západní stěně kamenné konstrukce jsme našli spodní části dvou velkých nádob, narušených pravděpodobně orbou. - Hrob číslo 104 byl jámový. Tvořila jej hromádka velmi nedokonale spálených lidských kůstek, na nichž stál drobný šáleček. Mezi kůstkami byly rozhozeny žárem zkroucené zlomky dvou bronzových spon a dva zlomky jehly bronzové jehlice bez hlavičky.

Význam tohoto pohřebiště spočívá jednak v posílení teorie o kontinuitě vývoje kultury středodunajských popelnicových polí /plynulý vývoj z velatické do podolské fáze/, jednak při synchronisaci některých vývojových stupňů mladší a pozdní doby bronzové ve středním Podunají a v Čechách.

Beendung der Rettungsgrabung des Velaticer - Podoler Gräberfeldes in Oblekovice /Bez. Znojmo/. Mit der Abdeckung des letzten Teiles der gefährdeten Fläche am Sportplatz in Oblekovice bei Znojmo wurde im Jahre 1963 die Rettungsgrabung des Velaticer-Podoler Gräberfeldes beendet. In den sechs Grabungssaisonen wurden auf einer Fläche von 1375 m² 106 Brandgräber erfasst. Ihr überwiegender Teil gehörte der Velaticer Kultur an, die stark vom böhmischen Milavečer-Knovízer Milieu beeinflusst ist und nur ein kleiner Teil ging in den Velaticer-Podoler Übergangshorizont und in die ältere Podoler-Phase über.

Die Grattung im Jahre 1963 erfasste den südlichen Rand des Gräberfeldes; hinter einer geschlossenen Gruppe dichter angehäufter Gräber fanden wir nur noch drei 7-9 m voneinander entfernte Einzelgräber. Eine bedeutendere Stellung unter ihnen gebührte den Gräbern Nr. 103 und 104.

Grab Nr.103 wurde von einem ungefähr rechteckigen Steinbau gebildet /Länge der Seiten ca 2 m/, der nach den Himmelsrichtungen orientiert war. Die eigentliche Bestattung mit einer grossen amphorenförmigen Urne lag in einer kleineren Grube im nördlichen Teil des Innenraumes dieses Rechteckes. Die Füllung rings um die Urne war stark aschehaltig, mit kleinen Holzkohlestückchen, verbrannten Knochen, mit Scherben verschiedener Gefässe und Eruchstücken von bronzenen Gegenständen gemengt /wahrscheinlich Überreste des Bestattungsscheiterhaufens/. In der westlichen Wand der Steinkonstruktion fanden wir die unteren Teile zweier grosser Gefässe, die höchstwahrscheinlich beim Ackern gestört wurden. - Grab Nr. 104 war ein Grubengrab. Gebildet wurde es von einem Häufchen sehr schlecht verbrannter menschlicher Knochen, auf welchen eine kleine Tasse stand. Zwischen den Knochen waren durch Glut verborgene Eruchstücke zweier Bronzefibeln und zwei Nadelbruchstücke einer bronzenen Nadel ohne Kopf verstreut.

Die Bedeutung dieses Gräberfeldes beruht einerseits in der Bestärkung der Theorie über die Kontinuität der Entwicklung der donauländischen Urnenfelder-Kultur /laufende Entwicklung aus der Velaticer in die Podoler Phase/, andererseits in der Synchronisierung einiger Entwicklungsstufen der jüngeren und späten Bronzezeit in mittleren Donaauraum und in Böhmen.

- - -

Velatické žárové pohřby z Oblekovic.

Milan Stloukal

Při výzkumu velatického žárového pohřebiště v Oblekovicích odkryl Jiří Říhovský v letech 1958 až 1962 celkem 105 hrobů, při tom však pouze z 82 byly vyzvednuty spálené lidské kosti. Ve třinácti případech bylo zachováno jen několik zlomků, které nedovolovaly žádné určení, 69 pohřbů bylo možno antropologicky hodnotit. V 52 pohřbech /75,4 %/ byly rozeznány pozůstatky dospělých osob a v 17 /24,6 %/ spálené kosti dětí. Tato čísla ovšem nelze brát za základ pro demografické úvahy, protože se týkají pouze 65,7 % všech nalezených hrobů a oněch 36 neprozkoumaných hrobů může obraz o populaci velmi podstatně změnit. Je velmi pravděpodobné, že značnou část z nich tvořily pohřby dětské, které celkem pochopitelně jsou vždy špatně zachovány, často se z nich zachovalo jen několik zlomků. V tomto případě by dětské hroby netvořily pouze čtvrtinu, nýbrž plnou polovinu všech nalezených pohřbů.

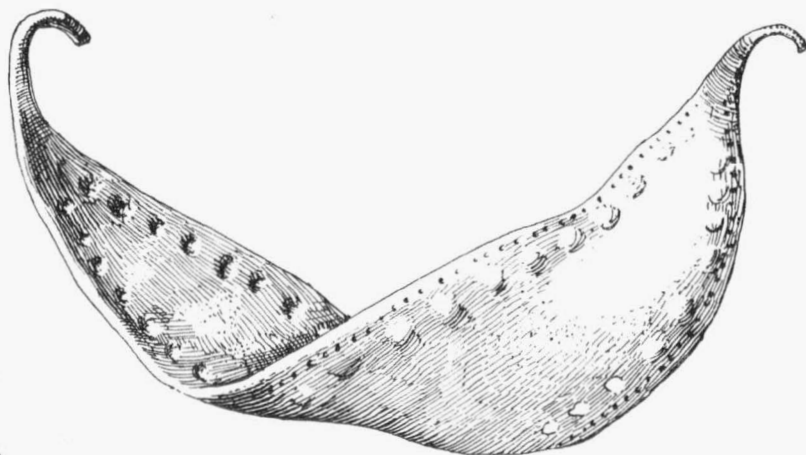
Celkově je možno říci, že žárové pozůstatky byly na tomto pohřebišti velmi špatně zachovány. Pouze v pěti případech byly nalezeny větší kusy, převážná většina pohřbů obsahovala malé, nejvýše středně velké úlomky. Také pouze z pěti pohřbů se zachovalo větší množství spálených kůstek, přesahující objem 1000 ccm. Asi u čtvrtiny pohřbů šlo o střední množství zhruba kolem 300 ccm, ve většině případů



1



2

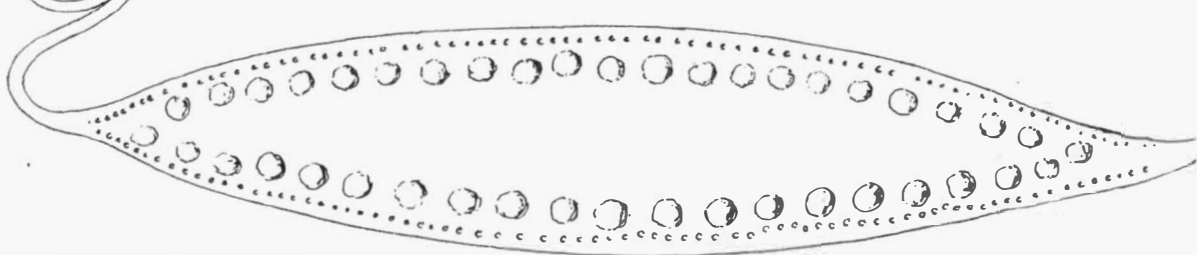


3



4

1:1



Tab. 17. Oblekovice / okr. Znojmo / Bronzové předměty z pohřebiště velaticko-podolské kultury. - Bronzene Gegenstände von dem Gräberfeld mit Velaticer-Podoler Kultur.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1963.

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sady osvobození 19/23.
- Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.
- Redaktoři: PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.
- Překlady: B. Tichý, C. Sc. a E. Tichá.
- Kresby: J. Jaša.
- Na titulní stránce: Rytina koně na koňském žeburu z jeskyně
Pekárny v Mor. Krasu.
- Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.